

Сьогодні
31.03.2025

Урок №68

Дата: 04.04.2025

Клас: 6–Б

Предмет: Пізнаємо природу

Урок: № 68

Вчитель: Капуста В.М.

**Що таке природні та штучні угруповання.
Особливості природних угруповань.
Повторення. Планети-гіганти**

- ознайомити учнів з поняттями "природні угруповання" та "штучні угруповання«;
- вчити розуміти основні відмінності між природними та штучними угрупованнями;
- вивчити природні угруповання як складову частину екосистем та їхньої ролі у біорізноманітті;
- аналізувати вплив людської діяльності на природні угруповання та їхнє збереження;
- вдосконалювати обізнаність учнів з поняттями, які стосуються географічних об'єктів та їхньої класифікації, щоб учні розуміли, що природні угруповання формуються внаслідок природних процесів, тоді як штучні угруповання створюються людиною для задоволення своїх потреб, з'ясувати, як ці угруповання взаємодіють між собою та з якими проблемами вони можуть зіткнутися в результаті людської діяльності;
- виховувати бережне відношення до природи.

Нумо, діти, підведіться!
Всі приємно посміхніться.
Продзвенів уже дзвінок,
Починаємо урок!

Сьогодні
31.03.2025

LIVE

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Сьогодні
31.03.2025

Перевірка домашнього завдання

1. Як поділяються пристосування за характером змін?
2. Як рослини захищаються від поїдання?
3. Як тварини захищаються від хижаків?

Юпітер

Сатурн

Уран

Нептун

Юпітер - Найбільша планета Сонячної системи.

Ця велетенська газова куля обертається навколо своєї осі за 10 годин! Швидке обертання викликає в атмосфері потужні вітри, швидкість яких сягає до 500 км/год. Через це на поверхні планети ти бачиш кольорові смуги.

Навколо **Сатурна** красуються тисячі кілець, кожне з яких складається з крижаних уламків. Супутник Сатурна Титан має власну густу атмосферу, а на Енцеладі космічний апарат виявив сліди води, яку вивергають гейзери.

Уран — найхолодніша планета Сонячної системи. Найнижча температура, зареєстрована в атмосфері Урана, становить -224°C . Планета обертається навколо Сонця, «лежачи на боці»

Космічні апарати зафіксували на **Нептуні** найсильніші вітри серед планет Сонячної системи.

Усі організми та біологічні явища взаємозв'язані з навколишнім середовищем. З довкілля організми отримують речовини, енергію та інформацію про стан і зміни в природі. У свою чергу, вони також вивільняють речовини й енергію в середовище та активно змінюють його.

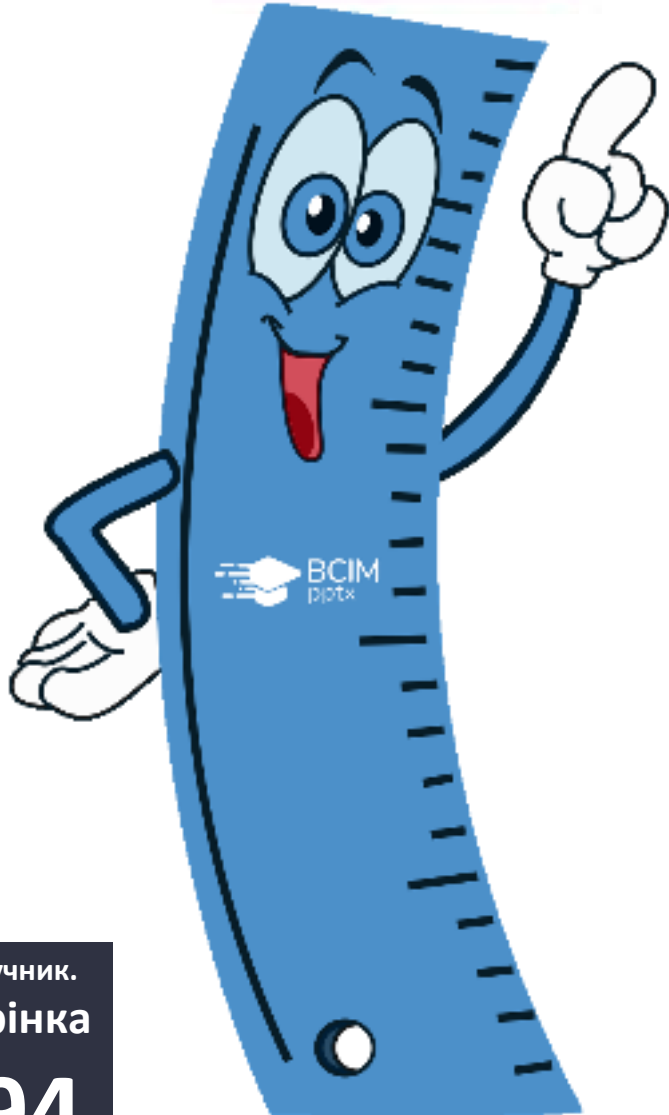
Сьогодні
31.03.2025

Робота в підручнику

Розглянь малюнок 217. Які із цих екосистем наземні, а які — водні? Назви живі та неживі компоненти кожної екосистеми.

Сукупність організмів одного виду, які проживають на певній території та можуть вільно схрещуватися між собою, називають популяцією.

Усю сукупність
організмів, які
населяють ділянку суші
чи водойми, називають
угрупованням.

Наприклад, популяції окунів, жаб, черепах,
водоростей та інших організмів утворюють
угруповання ставка.

Кожна екосистема населена характерними для неї
популяціями.

Популяції зебр та антилоп гну, що живуть в африканській савані.

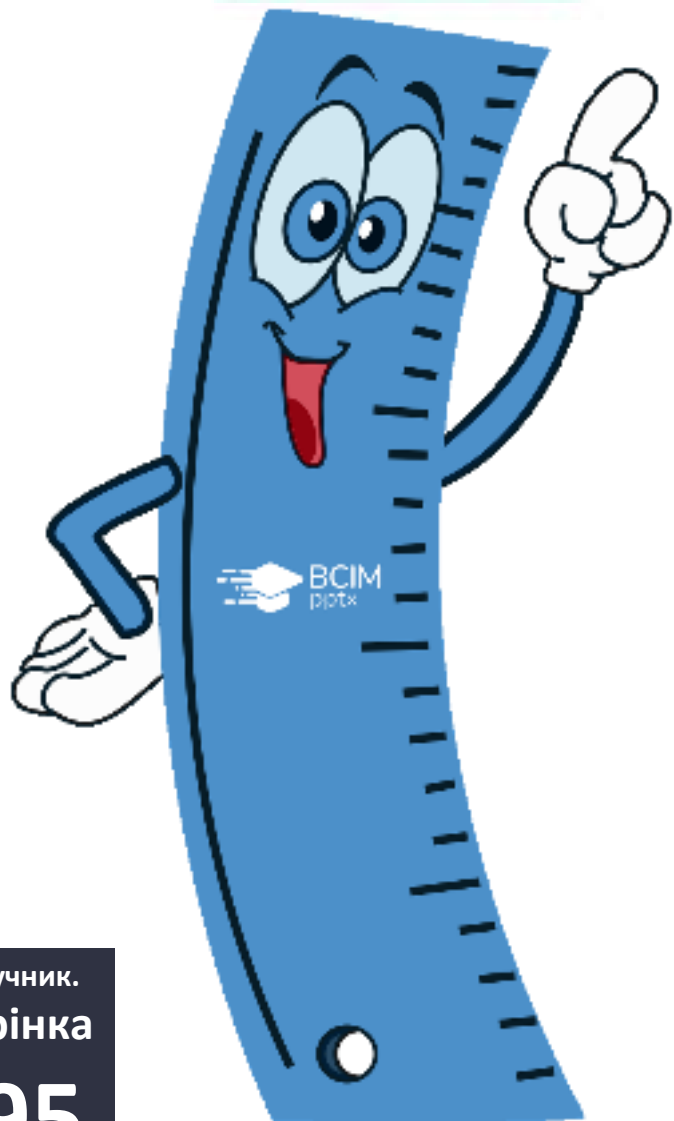
Кожна екосистема населена характерними для неї популяціями

Популяція бурих ведмедів у Карпатах

Популяція зубра на Вінниччині

**Угрупування бувають
природні (лісові, озерні,
болотяні) та штучні (садові,
паркові чи городні).**

Угрупування бувають природні...

(лісові, озерні, болотяні)

...та штучні

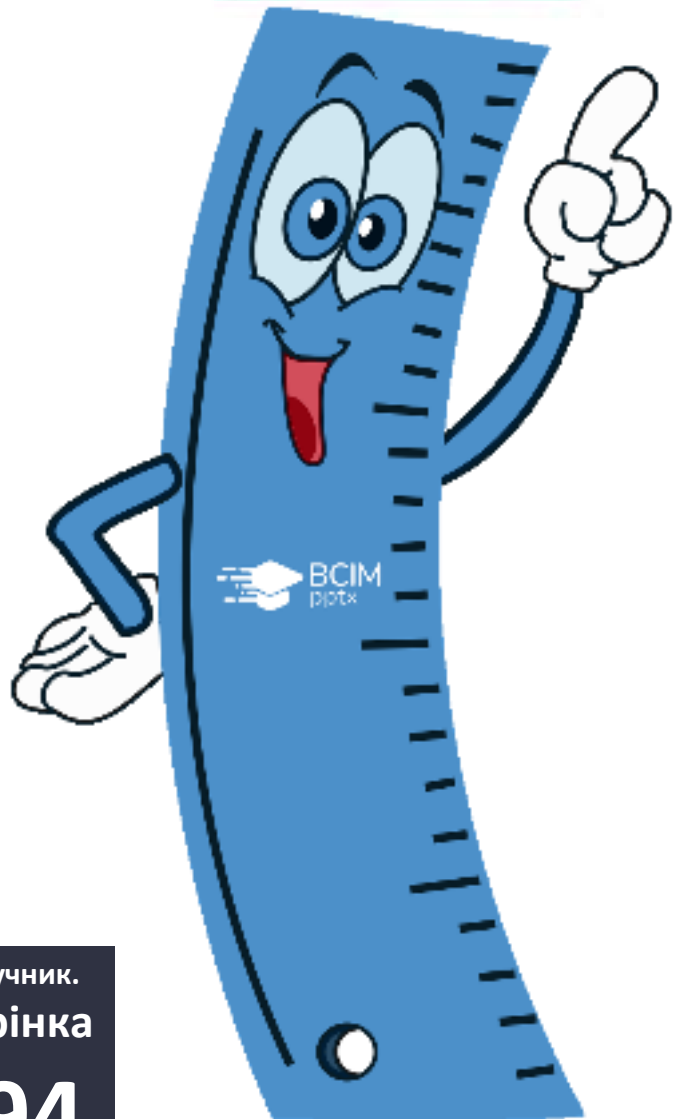

(садові, паркові чи городні)

До складу угруповань входять бактерії, рослини, гриби і тварини, між якими розподілені певні «обов'язки» та існують певні взаємозв'язки. Рослини утворюють зелену масу, яка є їжею для тварин. Тваринні істоти, споживаючи її, регулюють кількість рослин на території. Рештки рослин і тварин годують бактерій та гриби, які розкладають їх до мінеральних речовин. І рослини знову можуть синтезувати зелену їжу, використовуючи ці сполуки в процесі мінерального живлення.

Екосистема — це сукупність живих організмів, які пристосувалися до спільного проживання в певному середовищі існування й утворюють з ним єдине ціле.

Сьогодні
31.03.2025

Приклади екосистем

Річка

Море

Ліс

Степ

Луки

Океан

Пустеля

Болото

Які особливості природних угруповань

Визначальною особливістю будь-якого природного біоценозу є багатоманітність організмів.

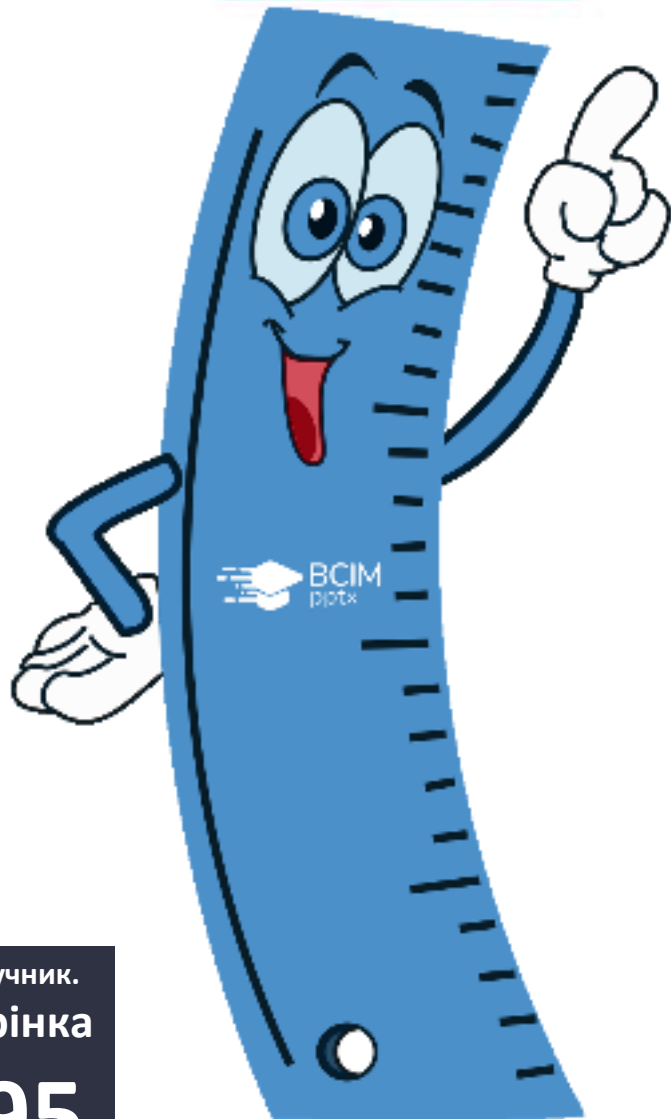
Значне різноманіття визначає, насамперед, сталість біоценозу та його витривалість за несприятливого впливу.

Водночас, найвразливішими є біоценози, де кількість видів найменша (наприклад, арктичні).

**Між організмами екосистеми
виникають різні
взаємозв'язки. Найчастіше
вони зумовлені живленням,
коли організми одного виду
служать кормом для інших
видів.**

**Для опису послідовності
організмів — споживачів
корму використовують термін
харчовий ланцюг (ланцюг
живлення).**

Сьогодні
31.03.2025

Робота в підручнику

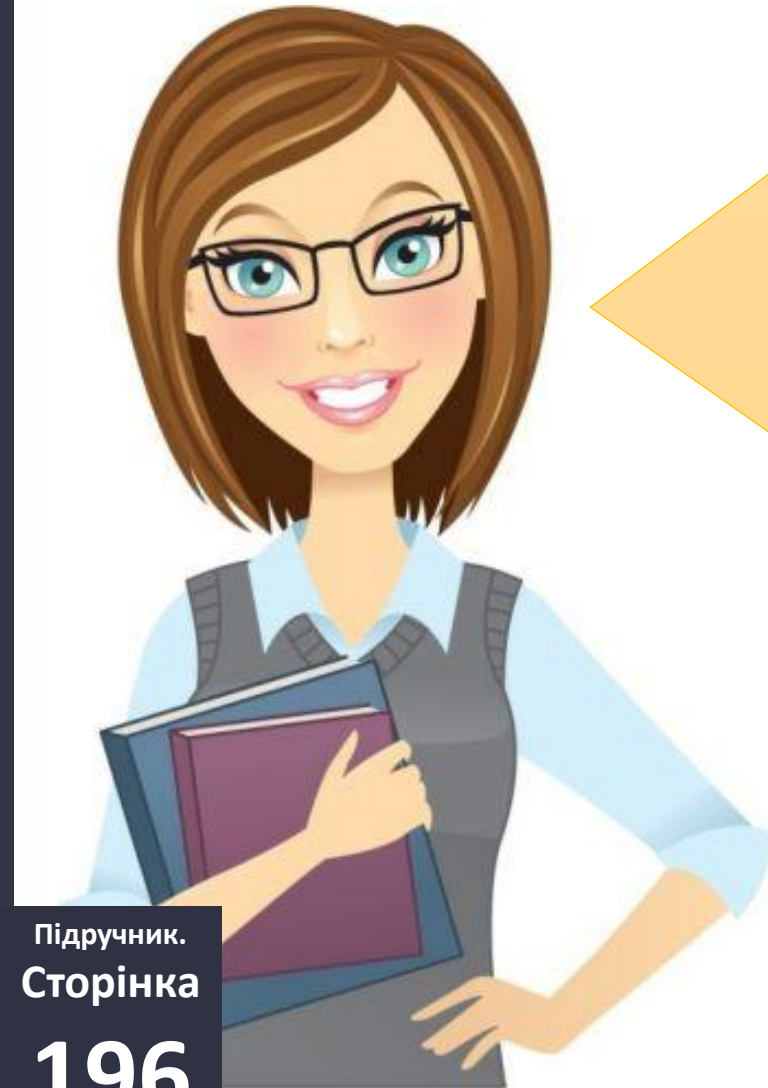
Розгляньте та обговоріть малюнок 218.

Сьогодні
31.03.2025

Фізкультхвилинка

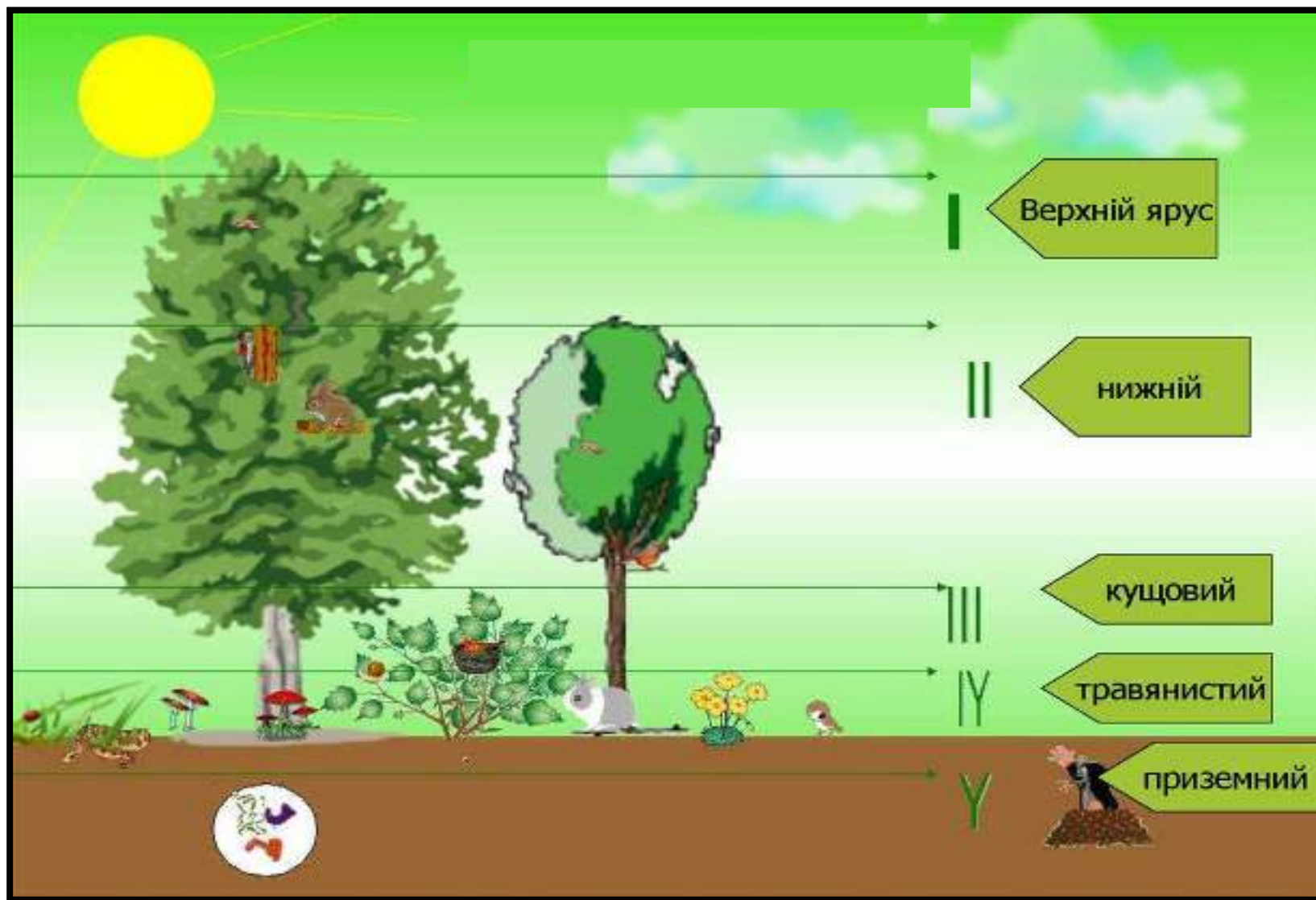

Ще однією важливою особливістю природних біоценозів є урегульоване територіальне розміщення організмів. Різні рослини мають різну висоту й розташовуються в угрупованні надземними ярусами. З кожним ярусом пов'язане своє тваринне та мікробне населення. Спостерігається і підземна ярусність, що проявляється в розташуванні коренів рослин на різній глибині. Ярусність угруповання забезпечує повніше використання природних умов (світло, тепло, ґрунт, вологість).

Сьогодні
31.03.2025

Розглянь малюнок. Розкажи які живі організми утворюють яруси

Сьогодні
31.03.2025

Яка роль дятла в лісових угрупованнях?

**Що таке популяція?
Наведи 2–3 приклади популяцій
в одному угрупованні.**

**Що таке угруповання
організмів? У чому відмінність
угруповання й популяції**

**Порівняй природні та
штучні угруповання.**

Сьогодні
31.03.2025

Домашнє завдання

Зворотній зв'язок Human або
ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com

**Підручник § 43, ст. 194-196 ,
опрацювати; запитання ст.
198 (1,2-усно; 5 письмово),
скласти конспект.**

Сьогодні
31.03.2025

Рефлексія «Погода уроку»

Обери
погоду
уроку

Сонячний
день

Невелика
хмарність

Щось мене
«закрутило»

Йде дощ

Ой, що
буде!

